

АНГЛІЙСЬКА МОВА

«Авторська навчальна програма за методикою асоціативних символів» для старшого дошкільного та молодшого шкільного віку (від 5 до 10 років) закладів дошкільної та загальної середньої освіти

Схвалено для використання в освітньому процесі

(Протокол №8 засідання експертної комісії з іноземних мов від 06. 07. 2023)

Авторський колектив:

Гулько С. В. – керівник гуртка англійської мови, учитель-методист комунального закладу «Луцького закладу дошкільної освіти (ясла-садок) №7 Луцької міської ради»;

Бацмай С. А. – методист англійської мови гуманітарних дисциплін ВІППО;

Гусак Л. Є. – доктор педагогічних наук, професор кафедри іноземних мов гуманітарних спеціальностей.

Занюк Н. П. – вчитель англійської мови Луцького ліцею №9, учитель вищої кваліфікаційної категорії;

Стадник Н. Р. – вчитель англійської мови Луцького ліцею №9, учитель вищої кваліфікаційної категорії, учитель-методист.

Крутова О. І. – заступник директора з навчально-виховної роботи Комунального закладу загальної середньої освіти "Луцький ліцей №27 " Луцької міської ради"

Доведено, що маленькі діти сприймають світ переважно образами. У межах експериментального дослідження автори видання розробили програму та методику навчання дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку англійської мови

Програма базується на результатах сучасних психолого-педагогічних та методичних досліджень, що розглядають навчання іноземної мови як процес особистісного розвитку дитини, не обмежуючи самостійність і творчу ініціативу педагога.

Методика навчання дітей англійської мови враховує особливості мимовільного засвоєння навчального матеріалу, що передбачає включення важливої та цікавої інформації, яка привертатиме увагу здобувачів освіти, максимально зацікавивши їх.

Для вчителів та керівників гуртків англійської мови дошкільних навчальних закладів та початкової школи

ПЕРЕДМОВА

У глобалізованому суспільстві особливо важливого значення набувають засоби комунікації. Усе більш актуальною стає проблема вивчення іноземних мов як найпотужнішого комунікативного засобу. Досвід вивчення іноземної мови як в Україні, так і за кордоном доводить, що цей процес слід розпочинати з раннього дитинства й у межах інноваційних технологій. Психологічна та дидактична наука спрямовує методико-лінгвістичний процес на вивчення дітьми іноземної мови відповідно до новоутворень сенситивних періодів їхнього розвитку.

Щодо дошкільників та молодших школярів, то слід зважати на їх інтенсивний фізіологічний та психологічний розвиток, який реалізовується в грі як провідному виді діяльності. У цьому віці в дітей формуються психологічні новоутворення, пов'язані з їхньою руховою активністю та лінгвістичною діяльністю. Відповідно, стає очевидним поєднання лінгвістично-інтелектуальної та рухово-кінестетичної сфер розвитку дитини. Гра як провідний тип діяльності на цьому етапі дає змогу забезпечувати інтенсивний розвиток дитини в руховій навчально-пізнавальній діяльності. **Що раніше починається адекватне розвитку дитини грамотне навчання, тим кращим буде подальший її інтелектуальний потенціал.**

Органічне поєднання інтелектуально-лінгвістичної діяльності дитини з інтенсивним розвитком її рухово-кінестетичної сфери обґрунтовується теорією асоціативного засвоєння. У технологічному забезпеченні ми реалізували **метод асоціативних символів (МАС)**, в основу якого покладено імітаційну рухову діяльність, максимально наближену до реальності. При цьому дитина пізнає світ у живому слові, спілкуванні, грі, оскільки мовний матеріал сприймається нею через усі аналізатори: зорові, слухові, мовленнєво-моторні і рухові. Застосування принципу природовідповідності обумовлюється тим, **що більше аналізаторів бере участь при вивченні навчального матеріалу, тим ефективніше і міцніше він засвоюється.**

Метод асоціативних символів становить стрижневу основу технології асоціативного засвоєння, яку покладено в пропоновану нами методику вивчення англійської мови дітьми старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. Метод асоціативних символів – це мова рухів, жестів, міміки, кодова мова уявлень і асоціацій, застосування яких пов'язане з активізацією мовленнєвої та розумової діяльності дітей, що дуже важливо у цьому віці, адже доведено, що маленькі діти сприймають світ переважно образами. У межах

експериментального дослідження ми розробили відповідно до описаної теорії та технології програму та методику навчання.

Програма передбачає навчання англійської мови дітей дошкільного та молодшого шкільного віку у дошкільних навчальних закладах та початковій школі. Вона базується на результатах сучасних психолого-педагогічних та методичних досліджень, що розглядають навчання іноземної мови як процес особистісного розвитку дитини, не обмежуючи самостійність і творчу ініціативу вчителя.

Методика навчання дітей англійської мови враховує особливості мимовільного засвоєння навчального матеріалу, що передбачає включення важливої та цікавої інформації, яка привертатиме увагу дошкільників та молодших школярів, максимально зацікавивши їх для того, щоб усвідомити цю інформацію.

Організація мовленнєвої діяльності дітей цих вікових категорій за теорією навчальної діяльності Л. С. Виготського здійснюється в межах зон актуального та найближчого розвитку. **Мислення і мовлення за МАС становлять єдиний функціональний зв'язок і забезпечують оперативність зміни цих зон, потужно стимулюючи внутрішні пізнавальні процеси.** На ці особливості зважали при складанні програм. Навчально-пізнавальна діяльність на занятті (уроці), передбачена програмою, здійснюється, опираючись на зорову, слухову і моторно-кінестетичну активність дітей, стимулюючи роботу різних аналізаторів, мобілізуючи різні види пам'яті, активізуючи когнітивні процеси. З огляду на цілісне сприйняття дітьми навколишнього світу, **на заняттях або уроках використовуємо мову рухів, жестів, міміки, різні види наочності, пов'язані з асоціативними символами і образами.**

Особливого значення ми надаємо розвивальному аспектові навчання, який передбачає розвиток мовленнєвих і розумових здібностей дітей. Важливе місце при цьому займає **емоційно-смисловий підхід до навчання.** Жестова мова як основний засіб семантизації лексичних та граматичних одиниць значно підвищує ефективність засвоєного матеріалу, поліпшує не лише пам'ять, а й увагу, формує здатність творчо мислити. **Дитина швидше засвоює іноземне слово, якщо воно пов'язане з конкретним образом або дією.** Вигадка, фантазія, вміння пояснити складні мовні явища доступною їй образною мовою – ті ігрові прийоми, які можуть стати гарантією успіху співпраці вихованця та наставника.

МАС, який ми застосовуємо, допомагає вирішити одну з базових проблем навчання іноземної мови – збереження в оперативній пам'яті мовного матеріалу. Оволодіння чужою мовою відбувається через звичну дітям особистісну діяльність за допомогою рухів, жестів, міміки, імітуючи та доводячи до

автоматизму виконання і промовляння певних мовленнєвих зразків у відповідних ситуаціях, що спрощує механізм засвоєння. Здобувачі освіти при цьому виконують спільні ігрові дії з дорослим або самотійно, перевтілюються в різноманітні образи, розігрують пантоміму та часто промовляють хором. **Вивчення нової мови для них – цікавий, радісний процес**, який не викликає втоми, адже при цьому активно використовується рухова діяльність на фоні розвитку образного мислення.

Навчаючись за цим методом, діти можуть зрозуміти і запам'ятати порівняно велику кількість лексичних одиниць та мовних структур. Мимовільне засвоєння уніможлиблює перевантаження пам'яті дітей, оскільки навчальний матеріал сприймається без значних інтелектуальних та фізичних зусиль.

Основними принципами навчання дітей за МАС є:

- *відповідність* навчального матеріалу віковим особливостям дітей, рівню їхнього фізичного, інтелектуального й психічного розвитку;
- *комунікативна спрямованість*, що формує в дітей уміння практично володіти іноземною мовою в усній формі як засобом міжкультурного спілкування;
- *діяльнісна спрямованість* у навчанні, що передбачає мовленнєву активність;
- *систематичність*, забезпечена тематичною організацією навчального матеріалу;
- *доступність*, яка забезпечується шляхом поступового зростання складності;
- *повторюваність* навчальних процесів, що сприяє поглибленню знань;
- *мотиваційна спрямованість* шляхом забезпечення високого рівня зацікавленості навчанням;
- *науковість як обґрунтованість* процесів та результатів.

Основна мета навчання англійської мови дітей дошкільного та молодшого шкільного віку – засвоєння мінімізованого обсягу знань та вмінь, формування елементарної англійської комунікативної компетенції. Це означає **набуття дітьми вміння слухати та розмовляти, вступати у мовленнєвий контакт зі співрозмовником, долучатися до діалогу, отримувати й передавати елементарну інформацію, пов'язану зі змістом спілкування.**

Крім того, ставляться завдання *сприяти* повноцінному й усебічному розвитку та вихованню дитини, реалізації нею особистісного досвіду; *виховувати* її почуття, волю, інтелект, моральність; *створювати* сприятливі

умови для оволодіння основами іншомовного спілкування; *збалансовувати* освітні завдання.

При вивченні іноземної мови гармонійно поєднуються навчальна, розвивальна та виховна складові мети. Для досягнення поставлених цілей **слід створювати позитивну мотивацію щодо вивчення іноземної мови, установлювати з учнями партнерські відносини**, що забезпечує стійкий інтерес до навчання. Спілкування організовується таким чином, щоб дитина була безпосереднім учасником навчального процесу. Мотивація сприяє появі задоволення, зацікавленості у сумісній діяльності.

Методичні завдання:

- *зробити* процес вивчення іноземної мови бажаним, цікавим, захоплюючим, що в результаті формує позитивне ставлення дитини до навчання;
- *розширювати* мовленнєві можливості учнів у межах комунікативного мінімуму;
- *налагоджувати* та зберігати тісний контакт із вихованцями, наближаючи процес вивчення іноземної мови до невимушеного спілкування;
- *залучати* мовленнєвий досвід спілкування рідною мовою для перенесення його на спілкування іноземною мовою і навпаки;
- *виховувати* позитивні риси характеру, моральні якості, культуру спілкування;
- *ознайомлювати* здобувачів освіти з елементами соціокультури країн, мова яких вивчається.

В основу визначення змісту навчальної програми покладено положення про те, що спілкування з дітьми має повністю будуватися відповідно до закладеної в них від народження лінгвістичної програми. Методична складова програми визначає **поетапну послідовність мовленнєвого розвитку**:

- *перший етап* – однослівні речення;
- *другий етап* – висловлювання, які складаються з двох, трьох і більше слів;
- *третій етап* – досягнення мінімального комунікативного рівня;
- *четвертий етап* – удосконалення мінімальних комунікативних умінь до рівня відносно вільного володіння мовою.

Доступна організація спілкування, яка своєчасно враховує комунікативні можливості дітей на кожному етапі їхнього мовленнєвого розвитку дає змогу значно інтенсифікувати процес оволодіння іноземною мовою.

Пропонований у програмі орієнтовний зміст відповідає інтересам дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку, необхідності забезпечення ігрового характеру їхньої навчальної діяльності, розвитку здатності до елементарного спілкування. Емоційна складова вивчення іноземної мови передбачає цікаві, різноманітні, стимулюючі завдання, які сприяють швидкому запам'ятовуванню мовленнєвих структур та відтворенню їх у життєвих ситуаціях. Адже відомо, що **діти запам'ятовують швидко і добре тільки те, що викликає у них емоційний відгук**. Тож першочергове завдання учителя – зробити навчальний процес змістовним, цікавим і динамічним водночас. Процес засвоєння іноземної мови спрямовується на задоволення особистісних, пізнавальних та ігрових потреб у ході невимушеного спілкування з дорослими та однолітками.

За змістовими складовими навчальна програма містить:

- сфери спілкування;
- тематику ситуативного спілкування;
- мовленнєву компетенцію;
- лінгвістичну компетенцію (лексична, граматична, фонетична);
- соціокультурну компетенцію;
- загальноосвітню компетенцію.

Навчання передбачає збагачення словникового запасу з *основних сфер спілкування*.

Тематика сфер і ситуацій спілкування відповідає сферам життєдіяльності дитини: ігрові рухи, дії, місцеперебування, внутрішній стан, явища природи, предмети та речі навколо нас, уподобання тощо.

Мовленнєва компетенція передбачає поетапне засвоєння мовленнєвих зразків, які подаються у вигляді слів, словосполучень, фраз, необхідних для спілкування з одночасним супроводом їх мовою рухів, жестів, міміки на початковому етапі навчання, а саме: виконувати команди, повідомляти та запитувати про виконання дій, повідомляти про перебування в різних місцях, повідомляти та запитувати про емоційний стан, називати тварини, предмети, речі, об'єкти та висловлювати своє ставлення до них, надавати інформацію про себе, висловлювати прохання, подяку та відповідати на них.

Формування *лінгвістичної компетенції* відбувається під час багаторазового вживання мовленнєвих структур у комунікативних ситуаціях.

Формування *соціокультурної компетенції* відбувається під час знайомства з загальноприйнятими правилами етикету, нормами поведінки, вивчення пісень та віршів, проведення ігор.

Загальнонавчальна складова програми спрямована на практичне опанування дітьми мовленнєвих умінь на рівні, достатньому для здійснення іншомовного спілкування. Завдяки орієнтації на потреби старших дошкільників та молодших школярів можна інтенсифікувати та поліпшити навчальний процес, у якому педагог є не лише джерелом інформації, а й помічником, порадиником, керівником, організатором процесу навчання. Використовуючи цю технологію, педагог дає змогу дітям стати активними учасниками навчального процесу, оскільки в центрі уваги стає їхня діяльність. Вони є головними суб'єктами навчання. Атмосфера заняття, запропоновані завдання, обрані режими та форми постійно завжди стимулюють здобувачів освіти до розширення загальноосвітнього і лінгвістичного світогляду, накопичення комунікативного досвіду, які забезпечують динаміку заняття (уроку), зберігають атмосферу дитинства, що за принципами гуманістичної педагогіки є обов'язковою умовою природовідповідності у розвитку дітей.

Програма складена з урахуванням критеріїв, які закладені у Загальноєвропейських Рекомендаціях із мовної освіти, **що передбачає побудову навчального процесу на комунікативній основі з урахуванням особистісної діяльності дошкільників.**

Основними рисами комунікативно-орієнтованого навчання, зазначеними у програмі, є **принципи**:

- інтерактивності;
- мовленнєво-мисленнєвої активності;
- інтеграції;
- контекстуалізації;
- домінуючої ролі безперекладної семантизації.

Реалізуючи ці принципи, педагог моделює реальний цілісний контекст спілкування через поєднання мовленнєвої і немовленнєвої дії, вербального та невербального спілкування, візуальної та звукової репрезентації змісту і форми. Така побудова заняття забезпечує оволодіння основними видами елементарної мовленнєвої діяльності в їх реальній послідовності та взаємозв'язку.

**Конкретні очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів
відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти:**

Комунікативні види мовленнєвої діяльності	Комунікативні уміння		Рівень і дескриптори володіння іноземною мовою на кінець курсу для старшого дошкільного віку
			Pre-A1
1	2		3
Рецептивні	<i>Сприймання на слух</i>	У цілому	Розпізнає знайомі слова в знайомому контексті, якщо мовлення повільне та чітке і супроводжується мовою рухів, жестів та міміки.
			Розпізнає імена, числа, кольори, назви тварин, іграшок, стан людини та тварини, рухи, дії, тощо у знайомому контексті.
		Розуміння розмови між іншими людьми	Розуміє окремі слова на повсякденні теми, якщо мовлення повільне, чітке, підкріплене мовою рухів, жестів, міміки.
		Слухання інструкцій	Розуміє та виконує вивчені інструкції (наприклад, «вставай», «сідай», «співай», «танцюй» тощо). Невербально реагує на них.
		Слухання радіо та аудіо-записів	Розпізнає знайомі слова та вирази з дитячих пісень, супроводжуючи почуте мовою жестів.

Рецептивні	<i>Зорове сприймання</i>	У цілому	Розпізнає графічні знаки, символи, піктограми, які позначають певні лексичні одиниці та фрази.
Інтеракційні	<i>Усна взаємодія</i>	У цілому	Відповідає на запитання про себе та щоденні справи, вживаючи короткі вирази, покладаючись на мову рухів, жестів, міміки (наприклад, «Чи ти голодний?», «Чи ти граєш у футбол?» тощо).
		Бесіда, дискусія та розуміння співрозмовника	Розуміє прості запитання про ім'я, стан, виконання ігрових дій, місцезнаходження тощо, якщо співрозмовник питає чітко та повільно, при потребі використовуючи мову рухів, жестів та міміки.
			Розуміє та реагує на прості вітання та прощання, використовуючи слова ввічливості.
		Обмін інформацією	Називає своє ім'я та запитує ім'я співрозмовника.
			Називає свій вік та запитує про вік співрозмовника.
			Ставить та відповідає на дуже прості запитання співрозмовнику про тварин, іграшки, стан, виконання певних ігрових дій тощо, наприклад: «Чи це лялька?», «Чи ти маєш м'ячик?» - «Так/Ні»
			Вживає числа від 1 до 10 в щоденному спілкуванні.
Продуктивні	<i>Усне продукування</i>	У цілому	Продукує короткі фрази про себе (наприклад, «Я дівчинка. Я граю в сніжки»), використовуючи зорові опори та піктограми, мову рухів, жестів та міміки.

		Тривалий монолог: опис власного досвіду	Продукує короткі фрази про персоніфіковану тварину (наприклад, «Я зайчик. Я маленький. Я стрибаю. Я живу в лісі»), використовуючи зорові опори та піктограми, мову рухів, жестів та міміки
--	--	---	--

Комунікативні види мовленнєвої діяльності	Комунікативні уміння		Рівень і дескриптори володіння іноземною мовою на кінець 2-го класу
			Pre-A1
1	2		3
Рецептивні	Сприймання на слух	У цілому	Розуміє чітке мовлення у дуже повільному темпі, за потреби з повторенням двічі та використовуючи візуальні опори та жести для кращого розуміння.
			Розпізнає знайомі слова з щоденного контексту, якщо мовлення повільне та чітке.
			Розпізнає імена, числа, кольори, дні тижня, явища природи під час повільного та чіткого мовлення (за потреби підкріплене МАС).
		Розуміння розмови між людьми	Розуміє короткі репліки на повсякденні теми, які за потреби двічі повторюються, з використанням МАС.
		Слухання оголошень та інструкцій	Розуміє короткі персональні інструкції, які супроводжуються мімікою і жестами та, за потреби, повторюються (наприклад, «іди», «пливи», тощо).
		Слухання радіо та аудіозаписів	Розуміє знайомі слова пісень, які виконуються в уповільненому темпі та, за потреби, повторюються.

Рецептивні	Зорове сприймання	У цілому	Розпізнає часто вживані слова з візуальними опорами (наприклад, назви продуктів, явища природи, назви предметів одягу, тощо).
		Читання онлайн повідомлень	Розпізнає коротку інформацію із соцмереж про свята, час і місце події, а також короткі інструкції від батьків, вчителів та друзів (наприклад, «Прочитай текст»).
		Читання для орієнтування	Розпізнає слова щоденного вжитку, які розміщені на вказівних знаках.
			Розуміє інформацію на вивісках про час, місце.
		Читання для отримання інформації та аргументування	Розуміє коротку інформацію із знайомими словами у супроводі малюнків (наприклад, меню у кафе).
		Читання інструкцій	Розуміє короткі інструкції у громадських місцях (наприклад, «Відкрито», «Закрито»).
Інтеракційні	Усна взаємодія	Читання для задоволення	Розуміє основну інформацію у коротких текстах з використанням піктограм.
		У цілому	Запитує та відповідає за зразком на запитання про себе, щоденні справи, використовуючи міміку та жести.
		Бесіда, дискусія та розуміння співрозмовника	Розуміє та ставить прості, часто вживані запитання про ім'я, вік, адресу, місце проживання, улюблені справи у повільному темпі (за потреби повторюються).
			Розуміє та надає коротку особисту інформацію про когось або щось, за умови повільного та чіткого мовлення.
			Розуміє та використовує достатню кількість знайомих слів, фраз для отримання інформації про день тижня, число, адресу (за потреби повторюються).
			Використовує короткі відповіді на питання, слова ввічливості, вітається та прощається.

		Цілеспрямована співпраця	Будує загальні запитання, за потреби використовуючи піктограми.
		Отримання товарів і послуг	Робить замовлення, використовуючи фрази-кліше, міміку та жести, та з допомогою дорослих.
			Запитує про ціну.
		Обмін інформацією	Знайомиться, запитує та відповідає на запитання про вік, уподобання, номер телефону, місце проживання та національність.
	Писемна взаємодія	У цілому	Пише короткі слова, фрази та речення про себе.
		Листування	Пише коротку інформацію про себе за зразком.
		Записки, повідомлення, бланки	Заповнює анкети, пише ім'я, адресу та національність в бланках або анкеті.
	Онлайн взаємодія	У цілому	Реагує на повідомлення онлайн, вживаючи слова вітання та прощання.
		Онлайн спілкування та дискусія	Пише в соцмережах слова привітання, прощання, короткі твердження про себе, ставить вподобання.
		Цілеспрямована онлайн співпраця	Здійснює вибір зі спадного меню при замовленні онлайн.
Продуктивні	Усне продукування	У цілому	Надає коротку інформацію про себе (ім'я, адреса, національність).
		Тривалий монолог: опис власного досвіду	Описує себе, використовуючи прості слова та вирази у межах тематики ситуативного спілкування.
	Писемне продукування	У цілому	Пише базову інформацію про себе (ім'я, адреса, національність) та власні вподобання за зразком.

Комунікативні види мовленнєвої діяльності	Комунікативні уміння		Рівень і дескриптори володіння іноземною мовою на кінець 4-го класу
			A1
1	2		3
Рецептивні	Сприймання на слух	У цілому	Розуміє чітке мовлення у повільному темпі, за потреби з повторенням двічі.
			Розуміє базову інформацію (наприклад, про назви магазинів або про їхню локацію) у знайомому контексті.
		Розуміння розмови між іншими людьми	Розуміє окремі слова, вирази, прості речення під час комунікації людей про персональну інформацію, сім'ю, погоду, улюблене заняття та спорт. Мовлення повинно бути чітким та у повільному темпі.
			Розуміє у повільному темпі основний контекст, слухаючи просту розмову (наприклад, між лікарем та пацієнтом).
		Слухання наживо	Розуміє основний зміст контексту, який виникає у певних мовленнєвих ситуаціях (наприклад, у магазині) за умови, якщо мовлення чітке та повільне.

		Слухання оголошень та інструкцій	Розуміє та виконує короткі чіткі інструкції, за потреби з повторенням двічі.
			Розуміє інформацію про місце розташування предметів.
			Розуміє оголошення про час, числа та ціни, почуті з гучномовця у різних локаціях (наприклад, у супермаркетах, на автобусній станції).
		Слухання радіо та аудіо-записів.	Розуміє основний зміст інформації із коротких аудіо та відеозаписів, відповідно до знайомої повсякденної тематики.
		Аудіовізуальне сприймання	Розуміє певні слова, фрази-кліше при перегляді мультфільмів.
	Зорове сприймання	У цілому	Розуміє основну інформацію, читаючи прості тексти з використанням попередньо вивченої лексики.
		Читання повідомлень та кореспонденції	Розуміє коротке повідомлення зі стандартними фразами у соцмережах, записках, запрошеннях та електронних листах.
		Читання для орієнтування	Розуміє основну інформацію у громадських місцях, підкріплену візуальними опорами (у супермаркетах, музеях, кафе, готелях).
			Розуміє необхідну інформацію з реклами, буклетів, мап.
		Читання для отримання інформації	Розуміє основну інформацію з тексту, яка підкріплена ілюстраціями, малюнками та піктограмами.
			Знаходить необхідну інформацію з коротких текстів, які вміщують цифри, власні назви, імена.
		Читання для задоволення	Розуміє короткі ілюстровані оповідання.
			Розуміє основний зміст коміксів.

Інтеракцій ні	Ус на вза єм оді я	У цілому	Бере участь у реальних життєвих ситуаціях, спираючись на допомогу співрозмовника. Вживає попередньо вивчені мовленнєві кліше, за потреби використовує жести та міміку.
		Бесіда, дискусія та розуміння співрозмовника	Запитує та відповідає на прості запитання у межах тематики ситуативного спілкування.
			Розуміє та реагує на чіткі особисті інструкції (за потреби з повторенням двічі), розуміє повсякденні вирази для задоволення простих потреб.
			Є співбесідником у розмові на повсякденні теми, використовуючи діапазон попередньо вивчених лексичних одиниць. Погоджується або не погоджується.
			Бере участь у розмові про власні уподобання, що стосуються школи, спорту, покупок, подорожей.
		Цілеспрямована співпраця	Є ініціатором бесіди, яка спрямована на отримання необхідної інформації.
		Отримання товарів та послуг	Просить надати необхідну інформацію про предмети, послуги та місцезнаходження, використовуючи фрази повсякденного вжитку.
		Обмін інформацією	Запитує та відповідає на прості запитання, які стосуються щоденних потреб та уподобань (колір, розмір, ціну, місце розташування).
			Запитує та відповідає на запитання про себе, друзів та своє оточення.
			Розповідає про час виконання дій, використовуючи теперішній, минулий та майбутній час.

	Пи се мн а вза єм оді я	У цілому	Запитує та відповідає на питання, що стосуються сфери особистого життя.
		Листування	Надає письмову інформацію щодо власних інтересів, вподобань, використовуючи прості слова, речення та піктограми.
			Пише прості повідомлення у соціальних мережах, вказуючи коротку інформацію. Запитує та відповідає на питання особистого характеру.
		Записки, повідомлення, бланки	Надає конкретну інформацію (ім'я, вік, дата народження, місце проживання, національність) в анкетах або бібліотечних формулярах.
			Пише короткі інформаційні повідомлення про місце перебування, прохання чи подяку.
	Он ла йн вза єм оді я	У цілому	Пише короткі онлайн повідомлення, які вміщують конкретну інформацію.
			Замовляє їжу або квитки онлайн під наглядом дорослих.
		Онлайн-спілкування та дискусії	Пише в соцмережах короткі повідомлення про уподобання, реальні життєві ситуації, використовуючи прості слова та графічні символи зі спадного меню.
			Використовує слова подяки та вибачення.
		Цілеспрямована онлайн-співпраця	Здійснює онлайн-замовлення під наглядом дорослих, надаючи необхідну інформацію (ім'я, прізвище, номер телефону, електронну адресу).
Продуктив ні	Ус не пр оду кув ан ня	У цілому	Формулює короткі речення про людей, предмети, місця, тощо.
		Тривалий монолог, опис власного досвіду	Розповідає про себе, свої дії, уподобання та оточення, використовуючи прості речення, піктограми, міміку та жести.

		Тривалий монолог: надання інформації	Описує предмет чи малюнок, використовуючи прості вирази та фрази-кліше.
	Пи се мн е пр оду кув ан ня	У цілому	Пише інформацію про себе, свої уподобання, кімнату, родину, тощо, використовуючи лексику тематики спілкування.
		Творче письмо	Пише короткі повідомлення на задану тему, спираючись на попередньо вивчений матеріал.
			Використовує прості слова та фрази повсякденного вжитку.

Орієнтовні параметри навчально-пізнавальних досягнень учнів

Уміння	Дошкілля	Клас			
		1	2	3	4
Сприймання на слух (аудіювання)	Обсяг прослуханого запису матеріалу (у межах)				
	0,5 хв-1 хв	1 хв	1,5хв- 2 хв	2 хв	2,5хв
Зорове сприймання(читання)	-	Обсяг одного тексту в словах (у межах)			
		30-50	50-80	80-110	110-150
Усна взаємодія(діалог)	1-2	Висловлювання кожного співрозмовника у репліках, правильно оформлених у мовному відношенні (у межах)			
		1-3	3	4-5	5-6
Усне продукування(монолог)	1-2	Обсяг висловлювання в реченнях (у межах)			
		3-4	3-5	5-7	7-9
Писемне продукування(письмо)	-	Обсяг письмового повідомлення у словах (у межах)			
		5-10	10-25	25-40	40-50

Старша дошкільна група

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Тематика ситуативного спілкування	Мовний інвентар – лексичний діапазон	Мовленнєві функції
Цікавий світ навколо мене	команди. частини тіла. місцезнаходження. тварини. стан людини та тварини.	-оозуміти ,виконувати команди - повідомляти про виконання дій - ставити загальне запитання про виконання дії. - називати частини тіла. - повідомляти про переміщення до певних об'єктів
Помешкання тварин.	рахунок до десяти. кольори. квартира.	- повідомляти про перебування в різних місцях та виконання дій - повідомляти та запитувати про стан - називати свійських та диких тварин
Житло людини	мій день. моя сім'я. іграшки. пори року.	- висловлювати позитивне (негативне) ставлення - повідомляти про виконання дій - називати ознаки тварин
Я. Моя сім'я	одяг. їжа. дитячий садок кімната для	- рахувати предмети - визначати кольори. - називати членів родини і висловлювати своє ставлення до них
Чарівний світ дитинства	занять. про себе.	- називати меблі, їхнє призначення і місцезнаходження - називати кімнати і повідомляти про дії у них - називати іграшки, повідомляти про різні дії з ними

Мовний інвентар – граматика

Категорія	Структура
Дієслово	Наказовий спосіб дієслів (команди). Структури в Present Simple (I run, I don't run; I have, I don't have). Стверджувальна, питальна та заперечна форми дієслова to be.
Іменник	Однина та множина іменників.
Прикметник	Якісні, відносні, що вказують на розмір, колір, вік.
Прийменник	Місця, напрямку (on, in, under, to).
Займенник	Особові, присвійні.
Числівник	Кількісні (1-10).
Сполучник	And, but.
Вигуки	Oh! OK! Yes!

1-й клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Тематика ситуативного спілкування	Мовний інвентар – лексичний діапазон	Мовленнєві функції
Я, моя родина і друзі	дії. рахунок до десяти. моя сім'я. Вік частини тіла. стан людини місце проживання	- привітатися, попрощатися - розуміти, виконувати команди - повідомляти про виконання дій - ставити загальні запитання про виконання дії - називати частини тіла - висловлювати позитивне (негативне) ставлення, бажання, спроможність до виконання дій
Природа	погода. пори року. тварини. домашні улюбленці дії тварин	- повідомляти про переміщення до певних об'єктів, місцезнаходження - повідомляти про виконання дій у різних місцях - повідомляти та запитувати про стан - називати свійських та диких тварин
Дозвілля	кольори. дні тижня іграшки.	- повідомляти про виконання різноманітних дій з конкретним предметом - називати ознаки тварин. - рахувати предмети
Свята і традиції	назви свят. вітання	- називати кольори - називати членів родини - називати і описувати іграшки,
Школа	шкільне приладдя. предмети в класній кімнаті.	- повідомляти про різні дії з ними - називати шкільне приладдя та речі шкільного оточення

Харчування	овочі, фрукти, напої. просте меню	- називати пори року, об'єкти природи і погодні явища - повідомляти про дії у різні пори року. - називати овочі та фрукти, - висловлювати прохання, подяку та реагувати на них - надавати інформацію про себе - ставити запитання та відповідати на них - вітати зі святом і відповідати на вітання
-------------------	---	---

Мовний інвентар – граматика

Категорія	Структура
Verb	Imperatives
Clause	<i>Be</i> in the present tense <i>Have</i> in the present tense
Modality	<i>Can</i> for ability
Noun	Regular nouns- singular and plural
Determiner	<i>A/an</i> with single countable nouns Possessive adjectives <i>my, your, his, her, its, our, their</i> <i>This is</i> for an introduction <i>How</i> questions for time, measurement, quantity and size <i>Wh</i> – questions
Phrase	Be + adjective (size, colour, emotional state)
Pronoun	Personal pronouns I, you, he, she, it, we, they

2-й клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Тематика ситуативного спілкування	Мовний інвентар – лексичний діапазон	Мовленнєві функції
Я, моя родина та друзі	члени родини. числа від 1 до 20 вік та стан людини щоденні справи	- привітатися - надати інформацію про себе - представити когось - називати предмети - писати когось / щось - описати своє ставлення до когось/чогось - описати чиєсь ставлення до когось/чогось - висловити подяку - вміти розуміти, виконувати та надавати вказівки; - вітати зі святом - запитати та надати інформацію в межах сфер спілкування
Відпочинок і дозвілля	іграшки.. Кольори. прогулянка хобі	
Людина	частини тіла. зовнішність предмети одягу.	
Природа	дикі, свійські та морські тварини. домашні улюбленці пори року. погода	
Свята та традиції.	назви свят. день народження святкове меню. час (години)	
Харчування	фрукти та овочі. Напої продукти харчування. просте меню ціна	
Школа	шкільне приладдя меблі в класній кімнаті. назви уроків	

Мовний інвентар – граматика

Категорія	Структура
Verb	Have got in the present tense Imperatives Negative imperatives Present Simple for opinions, likes and dislikes Present Continuous for time of speaking Tag responses(short answers to Present Simple, yes, no questions)
Noun	Regular nouns – singular and plural
Clause	Agreement between nouns and verb be
Conjunction	<i>And</i> to link nouns and noun phrases Basic <i>but</i> to link clauses and sentences
Determiner	<i>This/These</i> and <i>that/those</i> <i>How</i> questions for time, measurement, size and quantity <i>The</i> for specific examples and back reference
Prepositions	Basic prepositions of place and movement Time expression with <i>o'clock</i>
Phrase	<i>Be</i> +adjective It +be
Pronoun	<i>Wh</i> -question

3-й клас

загальні характеристики ситуативного спілкування

Тематика ситуативного спілкування	Мовний інвентар – лексичний діапазон	Мовленнєві функції
Я, моя родина та друзі	члени родини числа до 100 вік місце проживання щоденні обов'язки час	- представити членів родини - описувати зовнішність - розповідати про свій робочий день - ставити та відповідати на запитання в контексті
Відпочинок і дозвілля	хобі, мої вподобання розваги локації орієнтування у місті	- розповідати про помешкання - називати меблі, їхнє розташування. - розуміти прості вказівки та інструкції - повідомляти та запитувати про місцеперебування. - характеризувати професії
Людина	зовнішність країни та національності професії місце перебування	- називати інгредієнти для приготування страв - розуміти інформаційні вказівники - вітати зі святом
Помешкання	дім квартира меблі дії в помешканні адреса	- запрошувати на святкування - називати шкільні предмети - називати дії на уроках - висловлювати вподобання, захоплення
Харчування	назви страв посуд культура харчування етикет	- висловлювати позитивне (негативне) ставлення. - просити вибачення, висловлювати прохання, подяку та реагувати на них

Природа і навколишнє середовище України та країн виучуваної мови	погода погодні явища прогноз погоди одяг	
Свята і традиції України та країн виучуваної мови	Свята України Свята Великобританії місяці місце, дата та час проведення свята	
Школа	навчальні кабінети предмети розклад уроків правила поведінки	

Мовний інвентар – граматика

Категорія	Структура
Verb	Present Simple for daily routines, facts and states Regular/Irregular Past Simple for finished time <i>Was/Were</i> with complement
Clause	<i>There is (isn't)/are(n't)</i>
Conjunction	Basic connectors <i>but/and/or</i>
Noun	Irregular nouns-plural 's for possessions
Pronoun	Object personal pronoun
Preposition	Basic prepositions of place and direction
Determiner	<i>A/an</i> with jobs <i>Some and any</i> in questions and negative statements <i>How</i> questions for time, measurement

4-й клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Тематика ситуативного спілкування	Мовний інвентар – лексичний діапазон	Мовленнєві функції
Я, моя родина, друзі	місце проживання локації населені пункти	- описувати характер за зовнішність членів родини та друзів. - розповідати про місце проживання - називати меблі та їх розташування - ставити запитання та давати відповіді в контексті - розповідати про види спорту - описувати погоду та погодні явища - давати інформацію про покупки та магазини - розповідати про стан здоров'я - запрошувати на святкування - замовляти страви в кафе - аргументувати вибір транспорту для подорожі
	характер характеристика друзів захоплення друзів	
Помешкання	локації для відпочинку	
Свята та традиції	меблі дії в різних кімнатах	
Свята та традиції	святкування тематичних вечірок національні свята англомовних країн види транспорту поїздка на канікулах назви столиць, населених пунктів Київ (визначні місця) Лондон (визначні місця) місця для відпочинку	
	шкільні події	
Шкільне життя	шкільні події	
Відпочинок і дозвілля	спорт магазини покупки	Висловлювати позитивне (негативне) ставлення. Повідомляти про виконання дій. Називати ознаки тварин. Рахувати предмети. Визначати кольори.

Людина	Здоровий спосіб життя Хвороби Стан здоров'я	Називати членів родини і висловлювати своє ставлення до них - називати меблі, їхнє призначення і місцезнаходження. - називати кімнати і повідомляти про дії у них - називати іграшки, повідомляти про різні дії з ними. - називати об'єкти природи.
Природа та навколишнє середовище	Довкілля Об'єкти природи Погодні явища	- називати пори року і повідомляти про дії у різні пори року - називати предмети одягу і повідомляти про їх застосування - називати овочі та фрукти, різні види їжі, повідомляти про їх споживання - просити вибачення, висловлювати прохання, подяку та реагувати на них - надавати інформацію про себе - ставити запитання та відповідати на них - вітати зі святом і відповідати на вітання

Мовний інвентар – граматика

Категорія	Структура
Verb	Present Continuous, Future Simple for plans and intentions
Adjective	Comparative and superlative forms of adjectives
Adverb	Adverbs and adverbials of frequency and movement
Modality	<i>Would like to</i> +infinitive
Clause	Statements with subject+verb+object
Conjunction	Basic connectors <i>but/and/or</i>
Determiner	<i>How</i> questions for time, measurement, size and quantity

ЗМІСТ

Передмова.....	3
Конкретні очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів...	9
Орієнтовні параметри навчально-пізнавальних досягнень учнів.....	14
Програма для дошкільних навчальних закладів.....	19
Програма для 1-го класу.....	21
Програма для 2-го класу.....	23
Програма для 3-го класу.....	25
Програма для 4-го класу.....	27